

Campania de salvare a Casei Memoriale Iuliu Maniu

Bilanț la doi ani și jumătate

La doi ani și jumătate de la demararea campaniei de salvare a Casei Iuliu Maniu din Bădăcin, putem trage linie pentru un scurt bilanț. Peste 300 de donații și peste 300.000 de lei au transformat imposibilul în posibil și au făcut ca imobilul care aparține familiei Maniu să mai fie și astăzi în picioare.

Începuturile

Totul a pornit ca o idee, discutând despre eforturile zadarnice întreprinse de preotul Cristian Borz de a salva Casa lui Maniu, în 18 februarie 2015. Am început campania de strângere de fonduri aducând mai întâi povestea Casei Maniu în spațiul public. Claudia Șimon, jurnalist, și colegii ei ne-au ajutat să filmăm un spot în care să se vadă starea de plâns în care a fost lăsat să ajungă un imobil valoros pentru cultura națională, iar Horea Nicula, om de radio, ne-a ajutat să-i dăm voce. Apoi am creat o pagină de Facebook și am trimis comunicate de presă despre starea de fapt și intenția noastră. Și mass media a reacționat. Atăția jurnaliști câți au bătut drumul până la Bădăcin în ultimii doi ani și jumătate nu a văzut Casa Maniu în întreaga ei viață. Și povestea ei a început să fie spusă mai departe, tot mai departe. Între timp, echipa a început să se închege: pr. Cristian Borz – coordonatorul proiectului de reabilitare; Valeria Lehene, arhitect; cercetătorul Marin Pop de la Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău; arhitectul Octavian Muth, cel care a coordonat echipa ce a realizat Proiectul Tehnic; ing. dipl. Lucian Țărlă – proiectant, ing. Ioan Haiduc – expert tehnic, ing. Mircea Drăgan – diriginte de șantier, ing. Horea Moțiu și ing. Mirel Lețiu – din cadrul SC Euras Satu Mare, firma care realizează lucrările.

Primul donator

Și a venit și primul donator, Marius Andrei, un român stabilit în Germania. A aflat de campania noastră de pe Facebook și timp de doi ani și jumătate a donat de șase ori. De ce a crezut în proiectul nostru? Pentru că „atâta timp cât va exista un punct de reper palpabil, moștenirea politică a lui Iuliu Maniu va continua să cizeleze caractere”, pentru că vorbim de un simbol național și nu în ultimul rând pentru că „marele om politic Iuliu Maniu, făuritor al Unirii, merită un spațiu muzeal la el acasă”.

„Cine poate oare cuprinde într-o coloană de gazetă, viața unui ctitor de țară?” se întreba Seniorul Corneliu Coposu într-un articol publicat în 1938. Cred totuși că este înfinit mai greu să cuprinzi într-o coloană de gazetă vasta moștenire politică și morală a lui Maniu. Dacă totuși am încerca să o facem, o parte însemnată ar reprezenta-o lupta pentru reabilitarea Casei Memoriale Iuliu Maniu din Bădăcin. Tot Seniorul scria în anul 1938 că «fața de Iuliu Maniu nu există oameni indiferenți. Dragostea și dușmănia, raportate la persoana lui, nu cunosc gradații: ating extremul de limită al pasiunilor omenești». Am contribuit în mai multe rânduri la campania de strângere de fonduri demarată de preotul Cristian Borz pentru salvarea Casei Memoriale Iuliu Maniu din Bădăcin. Întâmplarea face ca eu să fiu primul donator”, ne-a declarat Marius Andrei.

Acesta spune că, deși a încercat

el însuși să obțină sprijinul oficialităților române pentru conservarea și salvarea moștenirii, tot ce a obținut a fost promisiuni electorale și uneori puțină empatie.

„În vara anului 2016 am trimis peste o sută de scrisori administrației locale și centrale, printre destinatari aflându-se primarul comunei Pericei - domnul Boncicai Csaba, președintele Consiliului Județean Sălaj - domnul Tiberiu Marc, prefectul județului Sălaj - Marin Nițu (la acea vreme - n.r.), primul-ministru Dacian Cioloș (la acea vreme - n.r.) și președintele României - Klaus Iohannis. Am purtat numeroase discuții pe această temă cu diferiți directori, deputați, senatori și miniștri. Rezultatul: multe promisiuni electorale și din când în când puțină empatie. Nepăsarea administrației locale și centrale dovedesc că Iuliu Maniu continuă să fie un adversar incomod și astăzi, iar Casa Memorială Iuliu Maniu un ghimpe în ochiul celor care conduc destinele comunei Pericei și județului Sălaj. Maniu reprezintă o continuare amenințare: cât timp va exista un punct de reper palpabil, moștenirea politică a lui Iuliu Maniu va continua să cizeleze caractere și să creeze lideri care să ducă mai departe principiile promovate de Sfinxul de la Bădăcin, principii pe care nu le-a abandonat niciodată și pentru care a fost închis, schingiuit și ucis în penitenciarul de exterminare din Sighet”, ne-a declarat Marius Andrei.

Primul donator care a susținut campania noastră subliniază că imobilul din Bădăcin se află la mila publicului larg: „În prezent, casa lui Iuliu Maniu, unul dintre cei mai prestigioși politicieni pe care i-a avut țara noastră, se află la mila publicului larg. Eforturile depuse până acum pentru reabilitarea conacului au fost unilaterale, lucrările fiind plătite cu bani proveniți din donații. Nici administrația locală și nici cea centrală nu au contribuit financiar pentru a salva imobilul. Istoria ne va judeca pe toți. Înainte de a fi un monument istoric care a adus și va aduce valoare comunității, Casa Memorială este mai întâi un simbol național. După o viață de luptă în slujba neamului românesc, marele om politic Iuliu Maniu, făuritor al Unirii, merită un spațiu muzeal la el acasă.”

Numărul donatorilor crește

După Marius Andrei au început și alții să ni se alăture, oameni din țară și străinătate, oameni cu suflet atât de mare cât să încapă în el ani de istorie și o casă. O casă de poveste. Când am adunat o sumă

suficientă pentru a putea începe lucrările, am pornit de la fundație, ca să-i dăm casei rădăcini în pământ, să o ajutăm să reziste. A fost refăcută partea de susținere a terasei, iar apoi am consolidat pereții.

Cu fiecare zi, lista donatorilor a crescut și ea, am adăugat noi și noi nume, iar în prezent numărul celor care ne-au sărit în ajutor e foarte mare. Un lucru remarcabil este că unii donatori au fost constanți, trimițându-ne periodic gânduri de încurajare și bănuți cu care să achitam lucrările efectuate în Bădăcin.

La rândul lui, Daniel Cobârzan a donat de 21 de ori. Stabilit în Franța, Daniel Cobârzan spune că „ar fi o rușine îngrozitoare pentru județ căderea casei lui Maniu” și găsește discutabilă neimplicarea autorităților județene. „Cum să nu încerc să particip la salvarea casei de la Bădăcin? În măsură prea modestă... Eu mă mir de inactivitatea unor persoane cu funcții importante în Stat, pe care le-au părăsit recent, cu origini în comună, care n-au dat / contribuit cu nimic în anul lor de mandat pentru Bădăcin. La fel, găsesc discutabilă atitudinea Consiliului Județean Sălaj în această privință. Din câte știu, doar în Sălaj avem această situație catastrofală a unei case memoriale de fruntaș național – nu este cazul Maramureșului cu Băseștiul lui George Pop și al Siseștiului lui Lucaci sau Sighetului cu casa lui Ioan Mihaly de Apșa, nici al Aradului cu casa lui Goldiș, nici al Albei cu casa lui Iancu. Ar fi o rușine îngrozitoare pentru județ căderea casei lui Maniu – fără acțiunea părintelui Borz acolo se ajunge. Totul se bazează pe el, sper că va începe lucrările pentru acoperiș fără să aștepte ceva de la autoritățile locale și centrale”, a declarat Daniel Cobârzan.

Un alt om cu suflet mare care a donat de nu mai puțin de 17 ori este Andrei Busuioc, cetățean român cu domiciliul în străinătate. S-a alăturat campaniei noastre știind că România a fost făcută de oameni ca Maniu, la refacerea ei tot de oameni ca Maniu fiind nevoie. „Nu cred că pot răspunde pe scurt de ce m-am alăturat campaniei, pentru că motivele sunt multiple. Fiind cetățean român cu domiciliul în străinătate (Chișinău), nu plătesc niciun impozit în țară și aș vrea să contribuim cumva, de unde și implicarea modestă în campanie. Apoi, România a fost făcută de oameni ca Maniu și refăcută tot așa va fi, sau deloc. În plus, implicarea totală a preotului Borz îmi dă încrederea că proiectul se află în mâini bune. Avem nevoie de renașterea spiritului lui Maniu și în politică, de asta sper că, odată refăcută, casa va fi un loc de unde

vor porni mai multe impulsuri pozitive. Și poate că proiectul va deveni un model pentru refacerea patrimoniului național”, a declarat Andrei Busuioc.

Și Ioan Blăjan, decan al Baroului Maramureș, sălăjean din comuna Bobota, spune că s-a alăturat campaniei noastre, printre altele, pentru mândria de a fi român, din „respect pentru strădaniile a cel puțin trei generații care au cultivat demnitatea națională”, dar și pentru că nu este corect ca munca lor să se năruie prin dispariția unor elemente materiale. „Împreună cu colegii mei, avocații din Baroul Maramureș, am avut în vedere și studiile juridice, dar și calitatea de doctor în drept, absolut înainte de Marea Unire a lui Iuliu Maniu, a unor universități de prestigiu la acea dată. Deci: juristul, avocatul Iuliu Maniu. Am făcut demersuri și am donat din respect pentru ceea ce au reprezentat pentru județul Sălaj familiile Bărnuțiu, Coroianu, Maniu și Coposu. Numai simpla enumerare relevă contribuția extraordinară a membrilor acestor familii la emanciparea românilor, oriunde s-ar fi aflat. Crearea de școli juridice (Bărnuțiu), formarea și cultivarea mândriei de a fi român într-un imperiu (Coroianu și Maniu), cultivarea demnității naționale, dar și a caracterului (Coposu) au fost și sunt elemente suficiente pentru înscrierea acestor familii în patrimoniul național. Deci: mândria de a fi român. Am donat pentru că sunt sălăjean, născut în Bobota, absolvent al Liceului Simion Bărnuțiu din Șimleu Silvaniei, crescut de mic în spiritul valorilor, dragostei față de țară, dar și mândriei de a fi avut astfel de înaintași. Deci: din respect pentru strădaniile a cel puțin trei generații care au cultivat demnitatea națională, au creat o țară întregită și s-au străduit să cultive și valori perene (simplitatea, onestitatea, altruismul, respectul față de înaintași, dorința de carte). Pentru că nu este corect ca munca unor întregi generații, prilej de mândrie națională, să se năruie prin dispariția unor elemente materiale. Pentru că am fost acolo și am văzut în ce hal de degradare au lăsat comuniștii, dar și cei de după 1990 întreaga proprietate a familiei Maniu, unde își află somnul veșnic o parte din cei menționați. Deci: pentru că Statul și cei care conjunctural sunt plătiți, refuză sau sunt ignorați, ori de rea-credință. Ori, necunoscători, cel mai probabil necunoscători. Pentru că avem nevoie de muzee în care să arătăm celor care vin cum s-a ajuns ca astăzi, pe aceste meleaguri, să putem vorbi, cu mândrie în limba maternă (limba română).

Deci: pentru mândria de a fi român într-o comunitate europeană. Și nu în ultimul rând, din respect pentru strădania unui om care a început de la zero luptându-se cu toți și toate: Cristian Borz. Este un început, pentru că și personal voi mai contribui, popularizând în mediul uman și profesional uman această laudabilă și necesară inițiativă”, a declarat Ioan Blăjan.

Și ca ei sunt mulți, atâtea și atâtea mâini întinse spre noi, susținând continuu salvarea Casei Maniu. Fiecare gest e absolut remarcabil și impresionează cu atât mai mult cu cât autoritățile locale din comuna Pericei (de care aparține localitatea Bădăcin, n.r.) și cele județene au făcut doar promisiuni care nu s-au concretizat de fel, ori au amânat fiecare cerere de susținere care le-a fost înaintată.

Mic exercițiu de imaginație

Și dacă e să facem un mic exercițiu de imaginație, știți cum se așază ca-ntr-un puzzle cele de mai sus? Uite așa: se ia casa de la Bădăcin, cu partea de susținere a terasei refăcută, cu fundația și pereții consolidați deja, cu acoperiș nou - pentru că lucrările vor începe curând - și se împresoară cu oameni. Mulți vor putea să pună mâna pe ziduri, să pășească înăuntru prin ușile noi și să spună zâmbind, trecând palma peste tencuiala proaspătă: „Casa asta trăiește și datorită mie. Câteva cărămizi din zidul ăsta eu le-am așezat. Grinda asta frumoasă, de lemn, s-a cumpărat cu banii pe care i-am trimis atunci”. Și zâmbind, acești oameni vor trece din încăperea în încăperea... iar undeva, privind de departe Casa Maniu, vor fi și înși surprinși să afle ca ea încă rezistă, împotriva tuturor vitregiilor care au vrut să o pună la pământ.

Una peste alta, dacă istoria este scrisă de oameni, atunci la Bădăcin ea are o pagină vie, care nu se dă învinsă ușor. Pentru că dacă într-un talger al balanței sunt peste 300 de donatori și peste 300.000 de lei strânși deja, în celălalt talger atârână suma de 1,577.68 mii de lei (sau 349.93 mii de euro), reprezentând valoarea devizului lucrărilor rămase de executat. Mult a fost realizat deja, enorm a mai rămas, dar proiectul merge mai departe.

Sunt oameni ce ne-au dat o mână de ajutor, într-un gest incredibil de frumos, cum nu se găsește la tot pasul. În fața lor nu putem decât să ne înclinăm și să ne scoatem pălăria. Bunelor doamne, bunilor domni, încă o dată vă mulțumim!

Cei care doresc să contribuie la reabilitarea Casei Maniu o pot face donând în conturile: lei - RO22 RZBR 0000 0600 0208 5400; euro - RO18 RZBR 0000 0600 0289 9205; dolari - RO11 RZBR 0000 0600 1092 7730; Cont PayPal: salvaticasamaniu@yahoo.com, deschise la Raiffeisen Bank, Agenția Șimleu Silvaniei, jud. Sălaj.

De asemenea, cei care pot și doresc să ajute echipa cu materiale de construcții (ciment, grinzi de lemn etc.) ne pot contacta pe pagina de Facebook: SalvatiCasaMemorialaIuliuManiu.

■ Autor. Echipa de Campanie